

»Буковина« выходить 1. (13.) и 15. (27.) кождого мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рôкъ 3 зол. — кр.
» пôвъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокѝ числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИСТРАЦІЯ »Буковины« знаходить ся въ Черновцяхъ (улиця Сплени ч. 7), куда всѣ дописи адресувати належить.

ОБЯВЛЕНЯ и ПРИЛОГИ обчисляють ся якъ найдешевше.

Ч. 17. Черновцѣ, 1. Вересня (13. л. Септембра) 1885. Рочникъ 1.

Апологія православія.

Въ попереднôмъ числѣ нашои газеты навели мы изъ такъ званои „Апологіи православнои гр. ор. церкви“ пôдъ властивымъ еи заголовкомъ „Апологія Румунизаціѣ“ уступы дотычачѝ ся Русинôвъ и дали въ нѣй сочинителямъ сего тенденційного антиславяньского дѣла належиту ôтправу, доказавши фактами, що списанѝ въ нѣмъ о Русинахъ два уступы самѝ тôлько злобнѝ и неправдивѝ выдумки перекиньчикôвъ-Русоѣдôвъ. Не забираемо сего разу слово, щобы розводитись надъ симъ дѣломъ, доказуючимъ зъ теологичного становища крайне невѣжество, зъ политичного же фанатичне злобне успособленье авторôвъ противъ славяньского племени проживаючого на Буковинѣ; безпôдставнôсть, дивоглядні понятія о державнôмъ устройсвѣ, словомъ смѣшнôсть цѣлого твору доказали о кождôмъ его уступѣ рôжнѝ газеты въ отличный и ясный способъ, ба навѣть зъ интелигенціѣ румуньскои роздають ся явно голосы о смѣшности и безкористности „Апологіѣ,“ ба заграничнѝ братя „Апологистôвъ,“ якъ изъ Румуніѣ доносять, розвивають противно ревну дѣяльнôсть взглядомъ окатоличеня Румунôвъ, щобы тымъ еще бôльше утвердити свое буримске походжинье. Поодинокѝ голосы радуючѝ ся появленьемъ „Апологіѣ“ дышать крайною ненавистію противъ Славянъ, або поводують ся узкимъ поглядомъ политичнымъ, куда належить зачислити и допись православного псевдорусина въ нѣбы славяньской газетѣ, поставившôй собѣ, здае ся, за задачу: пускати Русина на Русина. Забираемо мы сего разу слово, щобы списати на сѣмъ мѣстци кривды, якѝ заподѣвають ся буковинскимъ православнымъ Русинамъ не чужими, але именно тыми, котрѝ покликанѝ на то, щобы стерегчи и плекати православну вѣру, хочемо списати обще звѣстнѝ факты, доказуючѝ ясно, хто пôдкопуе православіе межи буковинскимъ рускимъ народомъ, словомъ; хочемо написати коротку но правдиву апологію православія, котру можуть справдити безчисленнѝ данѝ кождои хвилѣ.

Не будемо тутъ протестувати противъ назвы православнои вѣры вѣрою „волоскою,“ якои для національнои пропаганды употребляють православнѝ священики-румунизаторы, що при народочисленю выкористуе ся, не будемо тутъ протистувати противъ ложныхъ етнографичныхъ выводôвъ прославившихъ ся на „всякомъ мѣстѣ“ науки своею писаниною о. о. апологистôвъ, будьто буковинскѝ Русины „послугують“ ся тôлько „рускимъ нарѣчіемъ;“ не будемо противъ сихъ „ученыхъ“ выводôвъ протестувати такъ якъ такѝ понятія яснѝ нынѣ уже ученикамъ нормальныхъ школъ; звертаемо тутъ тôлько увагу рѣшаючихъ сферъ, котрымъ предложена такъ звана „Апологія прав. гр. ор. церкви на Буковинѣ,“ на слѣдуючѝ безправности и кривды повторяючѝ ся безустанно и чимъ разъ все бôльше въ некористь бôльше якъ двохъ сотъ тысячь православныхъ Русинôвъ на Буковинѣ. Мы, близько чвертьмиліоновый православный рускій народъ на Буковинѣ требуемо ôтъ в. ц. к. вла-

стей усуненя слѣдуючихъ кривдъ мѣстячихъ ся въ наступуючихъ фактахъ:

1.) Катихитами всѣхъ середныхъ и многихъ народныхъ школъ для рускои молодежи поставленѝ священики невладаючѝ рускимъ языкомъ, а рускимъ катихитомъ гимназіяльнымъ въ Чернôвцяхъ одинъ изъ най загорѣльшихъ румунизаторôвъ.

2.) Во всѣхъ середныхъ школахъ держатъ ся для православныхъ (отже и рускихъ) дѣтей тôлько румуньскѝ поученія (ексгорты)

3.) Всѣ майже религійнѝ учебники рускѝ составленѝ на незрозумѣлôй для дѣтей мѣшанинѣ языковôй, котрѝ книжки прав. Консисторія мимо руского катихита и власнои печатнѣ изъ явныхъ причинъ не выдала до теперь на рôдномъ дѣтемъ языцѣ рускôмъ, наколи накладае коштомъ прав. рел. фонду и профаннѝ книжки румуньскѝ.

4.) Вынудженый криминальными процесами молитвенникъ для рускои молодежи коштуе дорожше якъ румунскій. Цѣль ясна.

5.) Въ цѣли румунизаційнôй остае на богословскôмъ ôтдѣлѣ черновецкого университету мимо давного противного министеріяльного роспоряджeня румунскій языкъ преподавательнымъ.

6.) Духовна семинарія и академія черновецка есть огнищемъ румунизаторского фанатизму, въ котрôмъ богословы-Русины небезпечнѝ навѣть своимъ житьемъ.

7.) Въ архіепископскôй резиденціи помѣщаютъ ся румуньскѝ товариства (славна свого часу „Arђorosa",) находятъ пріютъ румунскѝ студенты изъ за границѣ, на коли православнымъ богословамъ рускимъ тяжко найти помѣщенье въ духовнôй семинаріи.

8.) Рускій проповѣдникъ архикатедральнои церкви въ Чернôвцяхъ занимае ся замѣсть изготовленьемъ образцевыхъ проповѣдей рускихъ принятіемъ и публичнымъ впроваджeньемъ румунскихъ заграничныхъ актрисъ и т. д.

9.) Въ консисторію и всякѝ принале́жнѝ до того уряды поклику́е ся самыхъ найнетолерантнѣйшихъ и ворожихъ для Русинôвъ особъ.

10.) Першѝ достойники православнои церкви на Буковинѣ ображаютъ прилюдно такъ въ церквѣ якъ и при религійныхъ функціяхъ (о приватныхъ случаяхъ и не споминаемо) найсвятѣйшѝ національнѝ чувства Русинôвъ.

11.) Всякѝ письма выдаютъ ся або тôлько на языцѣ румуньскôмъ, або на осмѣшенôй мѣшанинѣ всѣхъ майже славяньскихъ языкôвъ, що тôлько мову руску зъогидити може.

12.) Всѣмъ урядамъ парохіяльнымъ накидуе ся двѣчи и тричи пôдъ загрозою рôжнѝ румуньскѝ выданя, на коли навѣть въ народѣ агитуе ся всякими способами противъ рускихъ просвѣтныхъ книжокъ.

13.) Архіепископска печатня куплена и грошми священикôвъ-Русинôвъ употребляе ся для рôжныхъ румуньскихъ роботъ, на коли печатанье рускихъ дѣлъ утрудняе ся, ба навѣть просто заборонюе ся.

14.) Изъ православного фонду религійного удержуе ся школа народна въ Чернôвцяхъ звѣстна своею румунизаційною дѣяльностію и крайною оскорбляючою и огорчаючою нетолеранціею противъ рускихъ дѣтей.

15.) На коли изъ православного фонду религійного удержуе ся румуньска гимназія, чужою бôльшостіею посѣщена школа реальна однако не выдае ся изъ сего фонду и зломаного крейцара для основаня рускои гимназіѣ, въ котрôй певно засѣла-бъ велика бôльшôсть православнои молодежи; въ загалѣ не служитъ сей фондъ майже нѣякаю значною сумою просвѣтѣ православного руского народа.

16.) На коли священики придержуючѝ ся своеи рускои народности мимо найревнѣйшого труду для духовного и матеріяльного добра повѣренои имъ паствы не можутъ дôждатись прииалежачихъ имъ додаткôвъ, протегуе ся и возвышае ся кождого, котрый може тôлько повеличатись румунизаційными подвигами, изъ чого выходитъ природно обща деморализація.

17.) Переходъ на инше вѣроисповѣданье же, се доконаный фактъ и звѣстный кождому, хто съ буковинскими обставинами познакомленый, споводуютъ въ нашôмъ богобôйнôмъ, но матеріялизму приданôмъ народѣ неслыханѝ требованя многихъ священикôвъ що до нагороды за религійнѝ функціѣ, въ чôмъ, на славу се ему скажемо, католическе духовеньство майже нѣколи не провиняе ся.

18.) Въ многихъ случаяхъ особливо у образованѣйшихъ споводуе змѣну вѣроисповѣданя румунизаторскій рухъ пôднявшій ся ôтъ недавна межи православнымъ духовенствомъ въ рускихъ, особливо же въ мѣшаныхъ селахъ до незносного уже степени. Чижь о. о. апологисты, моторы того руху, думаютъ, що православнй Русины въ національнôмъ взглядѣ въ 19., національнôмъ столѣтію, однй останутъ байдужными?

19.) Не мале число православныхъ перейшло на иннй вѣроисповѣданя через нерозсудне поступоване душпастырѣвъ съ народомъ.

20.) Якъ стоитъ православна церковь, особливо въ рускихъ и мѣшаныхъ селахъ пробуваючихъ пôдъ веденьемъ высланыхъ туда нашою консисторіею священникôвъ-румунизаторôвъ, выхованыхъ а по найбôльшôй части перекиньченыхъ въ теперѣшныхъ школахъ, въ котрыхъ посвящаючій себе духовному званію ученикъ мусить учитись румуньского, а нѣякъ не петребуе руского языка, о тôмъ най послужитъ фактъ, повторившій ся уже не однократно. Румунизаторскій місіонеръ не умѣючій высловитись на рускôмъ языцѣ, а высланый по „благоразумію“ св. Консисторѣ на руске село проповѣдуе въ день Высочайш. Имянинъ Е. В. Цѣсаря и ображае въ своѣмъ невѣжествѣ передъ цѣлою громадою освячечену особу Монарха: другій такій же проповѣдникъ промовляе въ день Вознесенія Христового межи иншими смѣшностями слова: „Іисусъ щезла и здымидѣла.“

Симъ и кôнчимо, хотя далеко ще всему не конець; а кôнчимо словами: „Если уже не за для народа, для котрого и православна церковь установлена, то ради пошанованя свяченои особы Монаршои, ради Бога самого муситъ сей неôтрадный, всякого вѣрного огорчаючій и на довго не зносимый станъ православнои церкви на Буковинѣ закôнчитись!

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

Православне епископство на Буковинѣ.

До „Gazet-ы Polsk-ои“ въ Чернôвцяхъ пише пôдъ днемъ 6 с. м. вѣденьскій кореспондентъ:

«Довѣдую ся зъ вѣродостойного жерела, що греко-оріентальне архіепископство буковиньске буде подѣлене на два епископства, именно одно греко-оріентальне румуньске съ престоломъ въ Сучавѣ и право-славно-руске съ престоломъ въ Чернôвцяхъ. Архіепископство буде перенесене до Далмації. Оба буковиньскй епископы будутъ побирати однакову плату зъ дôбръ фонданційныхъ, зъ котрыхъ певну часть доходôвъ одержитъ також архіепископъ дальматиньскій.»

«Рôвно-жь ведутъ ся тутъ переговоры въ справѣ подѣлу р. кат. архіепископства у Львовѣ на двѣ епархіѣ, т. е. львôвску и черновецку. До послѣднои мае належати Буковина вразъ съ давнѣйшими округами: залѣщицкимъ, коломыйскимъ и частиною станиславôвского, именно повѣту надвôрняньского, яко въ давны огругъ найбôльше вкроеного.»

«Змѣну сю мала выкликати «Апологія», котра въ мѣродательныхъ сферахъ зробила дуже немиле враженье, а зъ котрои по примѣрнику переслало министерство вѣроисповѣдань и просвѣты архіепископамъ львôвскимъ всѣхъ трехъ обрядôвъ до оцѣненя и предложеня своихъ замѣтôвъ.»

ДОПИСИ ИЗЪ СЕЛА.

Изъ надъ Днѣстра. Нашъ рускій народъ починае вже и на Буковинѣ покидати злй норовы особливо пянство и горне ся вже съ бôльшою охотою и замилованьемъ до просвѣты. Правда, кождый початокъ тяжкій, а въ нашôмъ краю тымъ тяжшій, бо народъ майже жадныхъ пріятелѣвъ не мае, а лише зъ кождого боку затятыхъ ворогôвъ. Въ сусѣднôй Галичинѣ н. пр. всѣ священики идутъ рука въ руку съ своимъ народомъ и всѣми силами его просвѣчуютъ и ублагородняютъ; въ каждôмъ третôмъ селѣ есть тамъ вже руска читальня.

Нашй же священики не йдутъ съ народомъ, вынявши кôлькохъ щирыхъ одиниць, а то тому, бо наша св. консисторія не хоче, абы мы буковинскй Русины просвѣчались.

Въ Кôцмани н. пр. народъ всею душею стремитъ до науки, та ба о. Гомѣвка на то и протоіерействуе, абы народъ темнотою баламутити; въ Звинячцѣ, Маломъ Кучуровѣ, Кливодинѣ и др. селахъ такъ само дѣе ся. Тому честь и слава тымъ немногимъ оо. духовнымъ, що не зважаютъ на жаднй грозьбы, усердно научаютъ нашъ народъ; сторычна же честь самымъ мужамъ зъ народу, котрй пôзнавши вартôсть науки, цѣлу свою громаду до неи наклоняютъ и заохочуютъ. Честный газда Дудка, голова раранецкои читальнѣ, ч. газда Арійчукъ зъ Шипинець, ч. газда зъ Суховерхи Семенюкъ, най послужатъ за свѣтлый примѣръ всему рускому народови!

Читальня въ Раранчи есть найстаршою рускою читальнею на Буковинѣ, котру Дудка съ другими селянами безъ всякои иннои помочи заложивъ. Священикъ тамошный, дворникъ и навѣть консисторія ворогуютъ

против неи и хотѣли бы еи знищити, але Дудка держитъ ся въ рôвновазѣ, бо ôнъ сильный, ôнъ просвѣченый! П. Арійчукъ также въ сердацѣ, але якъ пôдниме ся и мову промовитъ — якъ мы то бачили на зборахъ Рускои Рады — то ажь серденько зъ радощѣвъ скаче. А ч. Семенюкъ зъ Суховерхи, що то за свѣтлый и розумный громадянинъ, ôнъ и коваль и столярь и мельникъ и купець и стрѣлець въ однôй особѣ, а настане вôльный часъ, заразъ бере ся ч. Семанюкъ до газетъ и книжокъ рускихъ. Въ него е повна шафа книжокъ зъ „Просвѣты“ и „Качковского“, купуе „Буковину“, „Батьковщину“, „Руску Раду“ и др. Сынъ Семанюка умѣе докладно по нѣмецки и самъ уложуе всякû подання, прозьбы и скарги, и дописуе о всякихъ громадскихъ справахъ до газетъ рускихъ. Теперь носитъ ся ôнъ съ гадкою основати въ своѣмъ селѣ руску читальню, до чого его впрочôмъ дуже поважаный и свѣтлый приходникъ тамошный сердечно наклонюе. Дворникъ Суховерхôвскій не есть также ворогомъ свѣтла.

Закладаймо, дорогû братя, въ кождôмъ селѣ свою читальню, читаймо и научаймо ся всего доброго и потрѣбного, бо безъ науки мы пропадемо, якъ бы насъ нѣколи и не було. Берѣмъ собѣ за примѣръ такихъ свѣтлыхъ газдôвъ якъ Дудка, Семенюкъ, Арійчукъ и др. и тогды ажь скажутъ всѣ, що Русины також люди.

П. Кузикъ, господарь.

Изъ Кôцманя.

Прощанье Русинôвъ съ п. Ортыньскимъ и водосвятіе для румунизаторôвъ.

Дня 26. Августа н. ст. ôтбувъ ся у насъ праздникъ, на котрôмъ множество людей изъ Кôцманецкои околицѣ участь взяло. —

Поводомъ сего праздника бувъ ôтъѣздъ п. старосты Ортыньского, котрый зъ Кôцманя на свою посаду до Кимполунгу (Довгополя) ôтходитъ. —

Русины зъ Кôцманя и окресности хотѣли п. Ортыньского хоть ôнъ рускôй справѣ, а особливо маючôй ся основати рускôй гимназіи въ Кôцмани не разъ шкодивъ, пôсля руского звычаю попрощати. —

Русины, якъ звыкле, добрû люди, на нѣкого ворогувати не любятъ, но съ кождымъ чоловѣкомъ, хочь бы ôнъ и незнати до якои народности належавъ, добре жіютъ. — Коли вѣсть рознесла ся по Кôцмани, що Русины п. Ортыньского прощати хотятъ, то заразъ п. Дръ Зота запобѣгъ тому и забагъ на свою руку торжественне прощанье съ паномъ Ортыньскимъ зарядити. П. Зота розписавъ по своихъ агитаторахъ, якъ до п. Заверского и другихъ, що мае ся прощальный вечерокъ дня 26. Августа въ честь п. Ортыньского въ Кôцмани ôтбути. П. посолъ казавъ собѣ въ старостві вылитографувати множество запрошень и розôславъ ихъ до дѣдичôвъ, начальникôвъ громадскихъ и священикôвъ кôцманьского повѣту. Сѣльскихъ учителѣвъ п. посолъ не запросивъ, бо нащо ему учителѣвъ? П. Зотѣ ходило найбôльше о то, абы поприходили его агитаторы, румунизаторы — священики, Микиты Хрунѣ и всякû иншû его пôдлечники, бо сихъ людей ôнъ завсѣгды потребуе, абы горлали за нимъ. —

П. посолъ самъ поѣхавъ до Черновець и купивъ въ даръ для п. Ортыньского срѣбный кубокъ съ нѣмецкою (дивно, що не съ румуньскою) написою. О. Гомѣвка, выдячи що п. Зота жертвы поноситъ, не хотѣвъ по заду остатись, но забагъ также до выдаткôвъ причинити ся. Але, якъ то бувае въ свѣтѣ, всѣ ся рахуютъ, такъ и нашь панотчикъ обрахувавъ ся и, якъ слухи ходятъ, мавъ на церковный коштъ пороху купити, абы на виваты коло церкви стрѣляти, лишь не знати для кого, чи для п. старости, чи для посла яко ангела хранителя румунизаторôвъ. Надоспѣвъ день торжества, зъѣхали ся нашû румунизаторы-священики, скôлька дворникôвъ, а найбôльше агитаторôвъ п. посла въ надѣи, що будутъ за дурно пити. Та ба, якъ то приповѣдка каже — сподѣвавъ ся дѣдъ на мѣдъ та безъ вечерѣ лѣгъ — нашû румунизаторы въ надѣи, що за дурно напютъ ся, навѣть и безъ снѣдания изъ дому выѣхали, абы лишь фету не залишити, а тутъ п. посолъ якъ на смѣхъ нѣчо не приставравъ, та лишь купивъ одно вадро горѣвки и давъ селянинамъ и агитаторамъ пити, а на румунизаторôвъ такû зовсѣмъ забувъ. Тутъ належитъ примѣтити, що священики Русины на се торжество не прійшли, и дѣдичѣ окрôмъ п. Шемоновича зъ Дубовець и Миколаевича зъ Товтрôвъ не поприходили на прощальный вечеръ говорячи, що нехай Зота кубокъ, котрый самъ купивъ, и самъ п. Ортыньскому передае.. Рускû патріоты учителѣ не хотячи зарядови п. посла пôдчиняти ся, зôбрали ся численно передъ паномъ Ортыньскимъ и по промовѣ инспектора шкôльного о. Мартиновича и надъучителя Микитовича передали п. Ортыньскому адресъ вдячности. Нашû рускû дворники зъ кôцманьского повѣту явили ся также пôдъ проводомъ начальника кôцманьского повѣту п. Снятинчука передъ п. старостою и вручаючи ему хлѣбъ и сôль, желали ему щастя на новôмъ мѣстци. По промовѣ, котру начальникъ кôцманьскій п. Снятинчукъ по руски державъ, ôтповѣвъ п. Ортыньскій также по руски и дякувавъ Русинамъ за ихъ щирость. —

Такъ прощали Русины п. Ортыньского особно а п. посолъ зô своими румунизаторами и пôдлечниками также особно.

Нашû рускû учителѣ, дворники и селяне по розпращаню съ п. Ортыньскимъ зôйшли ся въ однôмъ домѣ на спôльну перекуску и на пиво въ тôмъ замѣрѣ, щобы при тôй нагодѣ порадити ся, якъ бы дальше о основанье рускои гимназіѣ въ Кôцмани старати ся. —

Румунизаторамъ якось жаль стало, що п. посолъ на нихъ забувъ и загубили цѣлый товкъ въ головѣ. Имъ не могло въ головѣ помѣстити ся якъ п. посоль на ихъ заслуги такъ скоро забути мôгъ. За то ôтдя-

чивъ ся п. послови о. Гомѣвка; бо не давъ пороху, котрого за церковнiй грошiй купивъ, выстрѣляти, тôлько казавъ его на другiй день пôдчасъ службы Божои, не знати на яку параду, выстрѣляти. — Румунизаторъ о. Липецкiй нехотячи анѣ разъ зрезигнувати зъ феты, на котру ôнъ лише приѣхавъ, шукавъ еи, нюхавъ за нею и загостивъ ажь до Русинôвъ учителѣвъ и дворниковъ. Тутъ о. Липецкулъ ажь прiйшовъ до себе и уже ся бувъ розмахавъ скôлька шклянокъ пива выпити, но наколи почувъ, що деякiи Русины говорили о рускихъ справахъ и про руску гимназiю, не мôгъ о. Липецку повздержати ся и зачавъ на голосъ кричати: «Русинôвъ на Буковинѣ нема»; бо Буковина «цара румуняска,» що гимназiя въ Кôцмани не повинна бути руска. — О. Липецкiй не успѣвъ выговорити сихъ слôвъ, ажь тутъ дали ся чути крики-цить! на дворъ! за дверѣ съ волоскимъ фанатикомъ. Нѣмъ о. Липецкiй встигъ за дверѣ выйти, то на разъ полили ся по его твари и ризахъ зливки ôтъ пива и воды, котрiи присутнiи за нимъ вылили. —

БУКОВИНСКiИ ОБЩЕСТВА РУСКiИ.

Общ. „Дôмъ Народный“ въ Чернôвцяхъ проситъ усердно не занедбати послѣднихъ днѣвъ до збираня складокъ и прислати ему всѣ знаходячiи ся въ будь чiихъ рукахъ списы жертвъ“ разомъ съ грôшми. —

* * *

Драм. Товариство въ Чернôвцяхъ устроило 15. р. Серпня с. р. въ честь своихъ перворядныхъ членôвъ п. авск. Коралевича Михайла, панѣ Коралевичовои Теофилѣ и панны Марiѣ Романовичь въ комнатѣ общ. «Народного Дому» прощальный вечерокъ, на котрый прибуло гарне число пань и панôвъ. Въ заступництвѣ предсѣдателя товариства пробувавшого въ той часъ по за Чернôвцями ôтворивъ мѣстопредсѣдатель п. Поповичь вечерокъ промовою, въ котрôй пôднѣсъ заслуги п. Коралевича яко ревного дѣяльного члена товариствъ рускихъ, панѣ Коралевичовои яко отличнои директорки и первостепеннои артистки, а панны Марiѣ Романовичь яко примадоны сцены рускои, якъ и всѣхъ трехъ разомъ яко основателѣвъ и славы 1. драм. товариства въ Чернôвцяхъ, збудившого нацiональне почутье мѣжь рускими дамами, а причинившого ся не мало до оживленя народно-руского духу-руху на Буковинѣ. Высказавши крѣпке переконанье всѣхъ, що дорогiи прощаючiи ся члены не лишутъ драм. товариство а на дальше своеи сильнои помочи, пôднѣсъ бесѣдникъ ихъ здоровье заключаючи свою рѣчь словами выкликавшими грôмкiи оплески: «Не роздѣлятъ насъ нѣ горы, нѣ мосты; бо-жь мы кровь зъ однои крови, кôсть зъ однои кости!» Всѣ присутнiи ôтспѣвали грôмке «Многая лѣта.» — Дякуючи за здѣлану честь, прошавъ п. К. всѣхъ черновецкихъ рускихъ сестеръ и братôвъ горячими словами, а прирѣкаючи драм. товариству и всякому рускому дѣлу вѣрнôсть и всяку живу помôчь пôднѣсъ свôй тостъ на процвитанье товариства во «многая лѣта.»

Дальше забравъ слово конс. совѣтникъ и декан о. Костецкiй, прощаючи своихъ ревныхъ парохiян щирымъ словомъ и духовнымъ благословеньемъ. Рôжными бесѣдами и пѣснями збули присутнiи часъ и розôйшлись доперва по пôвночи въ крѣпкôмъ переконаню, що «не роздѣлятъ ихъ нѣ горы, нѣ мосты, бо они кровь зъ однои крови, кôсть зъ однои кости.» —

ДРÔБНIИ ВѢСТИ.

(† Фабiянъ Тимольскiй,) артистъ-композиторъ и чиновникъ финансовый, звѣстный и у насъ яко авторъ гарныхъ думокъ и коломыокъ упокоивъ ся минувшои пятницѣ во Львовѣ на 59. роцѣ жытя. Вѣчна ему память!

(Стрѣча цѣсарѣвъ). Царь Росiи съ царицею ôтвѣдали нашого Монарха на австрiйскôй земли въ Кромерижи на Моравiи дня 26. лат. августа. Зô стороны австрiйского двора були: Цѣсарева, Престолонаслѣдникъ архикн. Рудольфъ, и архикн. Кароль Людвикъ, министеръ внутренныхъ дѣлъ гр. Тафе, министеръ справъ заграничныхъ гр. Кальноки и численна свита. Съ Царемъ Александромъ прибула Царева, великокняжна Марiя Павловна, престолонаслѣдникъ росiйскiй, великiй князь Георгiй, великiй князь Владимiръ, росiйскiй министеръ заграничныхъ дѣлъ Гирсъ и численна свита. Свиданье було сердечне, принятiе въ палатѣ кардинала кн. Шварценберга було величаве.

Передъ зъѣздомъ министеръ Кальноки и министеръ Гирсъ порозумѣвъ ся съ кн. Бисмаркомъ. — Зъѣздъ кромеризкiй есть явнымъ знакомъ союза трехъ державъ, котрого сила есть порукою мира европейского. —

(Соймы) краевiи — пôсля донесень газетъ — не будутъ сего року скликанiи, такъ якъ пôсля сесiѣ рады державнои маютъ зôбрати ся спôльнiи делегацiѣ. —

(Война) грозитъ межи Нѣмеччиною а Ишпанiею за каролиньскiи островы принилежавшiи ôтъ 17. столѣтiя до Ишпанiѣ, зъ котрыхъ одинъ островъ «Япъ» заняла Нѣмеччина.

(Альманахъ) «Союза» печатае ся въ друкарни Г. Чопна; бо зарядъ румунизаторскои, чи тамъ пакъ архiепископскои печатнѣ купленои и рускимъ грошемъ мимо зробленои уже съ техничнымъ управителемъ угоды не хотѣвъ позволити на печатанье. — Думали ôтчики, що за рускiй грôшь не найде ся робôтникъ! Препоручаемо печатню Г. Чопна яко найдешевшу и найгустовнѣйшу. —

(Вѣнчанье) п. проф, Дра Смаль-Стоцкого съ панною Емилiею Заревичь ôтбуде ся 3. (15.) вересня с. р. въ Рожновѣ.

…ова рада державна) у Вѣдни начне свои …ня 22. л. вересня.

(Мадяризація). Угорске министерство просвѣты нештѣ оголосило справозданье о станѣ народныхъ …олъ въ Угорщинѣ. Даты выказуютъ межи иншимъ, …о народныхъ школъ съ рускимъ выкладовымъ языкомъ було въ р. 1881 — 354, въ роцѣ же 1883 уже лишь 282, значитъ, убуло 62 школъ. Такъ само мае ся рѣчь съ школами нѣмецкими, румуньскими и словацкими. Мадярскихъ народныхъ школъ прибуло за то въ тыхъ рокахъ 339. Якъ видно, мадяризація поступае безъ женады и скорымъ крокомъ напередъ.

(«Апологія скуткуе.)» пише «Газета Польска» подаючи вѣдомость що въ Раранчу побили православнiи селяне гр. к. селянина Пресекаря за то, що въ его домѣ мала отбути ся служба Божа, такъ якъ тамъ нема кат. дому Божого. Богослуженье отложено, а судъ розбирае сю сумну справу. Такъ отже маемо уже на нашой зеленой Буковинѣ кромѣ народнои уже и борьбу церковну. —

(Громада великiй чоловѣкъ): Мало може наша Буковина повеличатись на поли науки и штуки истинными знаменитостями, та и не диво, бо и найбольшiй талантъ пропадае, если не мае матерiяльныхъ средствъ до дальшого розвою, а найтяжше вже то Русинови хоть бы и найспособнѣйшому допнятись до вышшои цѣли, божь мы не лежали въ «золотой» колысочцѣ; не дурно то сказавъ хтось о Русинахъ: «Кобы не мозольнiи щоденнiи працѣ, не одинъ зъ насъ бы бувъ Виргилъ та Горацiй!» —

Така незавидна матерiяльна доля судилась и одному многонадѣйному сынови штуки про котрого здобности най оповѣсть голосъ поднесеный знатокомъ штуки малярскои, мы додамо только: прочитайте, та не отложѣтъ газеты зо словами; «И я бѣдный,» но поводуйте ся словомъ-правдою: Громада великiй чоловѣкъ. Ось що пише «Газета Польска» про того нашого руского молодого брата подъ надписою: Незвычайный талантъ.»

«Правдиво поднимаючого чувства муситъ дознати каждый на видъ дѣла штуки, що выйшло зъ глубокого вдохновеня и дѣйстного таланту. Такого чувства дознали мы лише що недавно, оглядаючи студiѣ п. Николая Ивасюка, маляря, а властиво молодого адепта тои штуки, котрый побувши ледве одинъ рокъ въ академiи штукъ красныхъ у Вѣдни. П. Ивасюкъ, родомъ въ Буковины, учащавъ въ нашомъ мѣстѣ до школы реальнои и вже тогды отзначавъ ся незвычайною здобностею до рисункôвъ, котрi отличали ся докладностею и правдивымъ артистичнымъ смакомъ. Таланивитому молодцеви вже тогды ворожили красну будучность на томъ поли и заохочували до дальшои науки, що его и спонукало вписати ся до академiи штукъ красныхъ у Вѣдни. Вернувши по роцѣ до нашого мѣста, выставивъ онъ въ книгарни п. Шаллого образъ олѣйный знаменито выкôнченый, а котрый тымъ больше выкликуе признанье, що творецъ его ще рокъ тому назадъ не мавъ нѣ найменшого понятя о уживаню пензля и олѣйнои фарбы. Благородне трактованье предмету, ужитье краски и перспектива не позоставляютъ нѣчого до бажаня и дозволяютъ смѣло допускати, що п. Ивасюкъ есть безъ сумнѣву на дорозѣ до свѣтлои артистичнои будучности. Незвычайному талантови треба бы однакожь подати можность до дальшого розвою особливо-жь, коли матерiяльнi относины убогого молодця утрудняютъ ему дуже свободне образованьеся въ красномъ званю. Буковина такъ мало зробила для штуки, що було бы дуже пожаданымъ, щобы сеймъ краевый занявъ ся долею здобного чоловѣка, коли не знайде ся межи нами мужь, котрый бы хотѣвъ для штуки зробити не велику жертву.»

(Памятникъ) на могилѣ Михайла Качковского поставлено 15. Серпня въ Кронштатѣ въ Россiи.

(Археологичну выставу) во Львовѣ открывъ рускою и польскою промовою графъ В. Дѣдушицкiй.

(О. Иванъ Наумовичь) бувъ, такъ доноситъ «Слово», минувшои недѣлѣ у православного Митрополита въ Черновцяхъ и заявивъ, що желае присоединитись къ прав. церквѣ во Львовѣ.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Впр. О. Николаю Устiяновичу

въ 50-лѣтну годовщину Его литературнои дѣяльности.

> Але хтожь си нагадае,
> Хто випише, вичислитъ,
> Розповѣстъ намъ, выспѣвае,
> Твои дѣла оцѣнитъ?
> Н. Устiяновичь,
> (Слеза на гробѣ Михаила Гарасевича 1835.)

Пôвъ столѣтья вже минае,
Якъ Ты въ перше настроивъ
Кобзу свою милозвучну
И зануливъ гарный спѣвъ,
Горестну «слезу» нештучну
Въ память вѣчну родному
Брату славному; а нынѣ
Въ пôввѣковую пору
Твого спѣву на родинѣ
Хто днесь рускую семю
Дзвономъ, пѣснею-одою
Скличе въ церковь на мольбу
За намъ дорогу жизнь Твою?
Але хтожь си нагадае!

Чи на Руси все вже спитъ?
Нѣ кому вже прославити
Того, що насъ научавъ
Генiѣвъ, героѣвъ чтити,
Руску славу величавъ:

Михаила, Маркіяна
Дорогихъ Руси сынôвъ, —
Олега, князя Романа,
Рускихъ львôвъ-богатырѣвъ?
Всѣ Е г о тй пѣснѣволѣ,
Думы пнявшись въ небеса,
Що то ними въ часъ недолѣ
Жила руская душа,
Х т о в ы п и ш е, в ы ч и с л и т ъ?

Чи нѣхто уже не знае,
Що Ôнъ «ужасъ», «тугу» нашу
Спѣваючи пережпвъ,
Бѣдъ, мукъ нашихъ повну чашу
Пѣсней слезми украсивъ;
Якъ все руска радость, слава
Солодили горе, зло,
Чимъ судьбы рука лукава
Отернила жизнь Е г о? —
Хто достойно зъ васъ, соколы
Руской Музы, якъ разъ Ôнъ,
Жизнь, дѣла пѣвця Н и к о л ы
Въ споминъ, вдяку, на поклôнъ
Р о з п о в ѣ с т ь н а м ъ, в ы с п ѣ в а е?

Т ы, котрымъ Русь дорожить,
Выбачь, Батьку, що въ сю хвилю
«Молодъ умъ» посмѣвъ отсе
«Слогомъ безъ красы безъ силы»
Поздоровити Т е б е,
Щирымъ серцемъ пожелати:
Щобъ дозволивъ Богъ Т о б ѣ
Рокôвъ сто еще дôждати
Середъ рôднои семьѣ!
Русь днесь бѣдна и не въ силѣ,
Щобъ почтить Т е б е якъ слѣдъ;
Но настануть лучшй хвилѣ,
Й достойнѣйше внукôвъ рôдъ
Т в о и д ѣ л а о ц ѣ н и т ъ.

Омелянъ Олексôвъ.

Дѣвиця со збанкомъ.

(Конець.)

Но тяжко пôмстилась вскорѣ упертôсть старого гордого дворянина, розмышляючого тымчасомъ, котра зъ вельможныхъ дамъ по роду и богатствѣ для его сына отвѣтною бы була. Умъ Мануела помрачало ся съ кождымъ днемъ все больше, вскорѣ не мôгъ ôнъ вже розличити окружаючихъ его особъ. Слова его мали чимъ разъ меньше змыслу и звязи. На конець обгорнула темна нôчь быстрый колись умъ, чувствительну душу многонадѣйного молодця.

Такій ударъ привѣвъ строгого ôтця до пôзнаня своеи черезмѣрнои строгости, а свѣдомôсть о выкликанôмъ нимъ страшнôмъ послѣдствію наповнила душу его незмѣрнымъ жалемъ. Якъ бы выратувати н… ного сына зъ ужасной ночи душевнои, се було… единою мыслею, а тôлько одна въ щастливу хв… породжена гадка подала зажуреному ôтцю слабу над… на изцѣленье возлюбленого сына. Ôнъ прійшовъ в… мысль, взяти Марицю въ свôй дôмъ, що и заразъ здѣ… лавъ. Гордый дворянинъ повитавъ сердечно зневажену колись нимъ дѣвицю въ своѣмъ сумнôмъ теперь замку.

Коли люди и вся природа въ пріятныхъ Морфея спочивала обнятяхъ, сидѣла Мариця при лôжку своего Мануела. Она була его нерозлучною товаришкою, его ангелемъ хранителемъ.

Недугъ Мануела осягнувъ сумну высоту. «Батьку! — Марицо!» були одинокй слова на его устахъ. Той страшный станъ тревавъ майже цѣлый рôкъ. Но и найбôльшу рану выгоитъ любячая рука. Донъ Мануелъ выздоровлявъ такожь поволи при неустаннôмъ заходѣ вѣрнои Марицѣ. Его взôръ выяснивъ ся, смысли начали поволи освѣжувати ся, Мануелъ насолоджавъ ся вже читаньемъ книгъ. Незадовго выздоровѣвъ ôнъ на стôлько, що и до иного дѣла взяти ся змôгъ. Щодня заходивъ ôнъ въ свою робочу комнату, зъ ôтки завсѣгды вертавъ веселымъ и задоволенымъ. Одно тôлько дивувало ôтця и Марицю, що Мануелъ не хотѣвъ нѣкого впустити въ свою працовню. Удалось имъ однако разъ вôйти въ ню передъ часомъ, о котрôмъ Мануелъ звычайно туда заходивъ; тамъ они скрыли ся. За хвильку вступивъ и Мануелъ въ комнату и сѣвъ передъ якоюсь статуою, прикрытою легкимъ покрываломъ, открывши еи почивавъ его взôръ съ выразомъ одушевленои любови на нѣй. Скрытй подивляли красоту статуы и не могли увѣрити, щобы рука зъумешедшого зготовила таке майстерске дѣло. Статуа представляла дѣвицю подôбну цѣлкомъ до Марицѣ. Она держала на головѣ збанъ, рôвно якъ Мариця, коли еи Мануелъ въ первый разъ стрѣтивъ. Той видъ зрушивъ Марицю до живого, она выйшла зъ мѣсця, де скрывала ся, а положивши свою бѣлу ручку на Мануелове плече, запытала его со слезою въ оцѣ, кого та статуа представляе.

«То дѣвиця со збанкомъ», отвѣтивъ Мануелъ.

«То здае ся твоя мила — зъ мармуру?» запытала Мариця дальше.

«Нѣ! она не зъ мармуру, Она жива, ѣй око видитъ, въ ѣй жилахъ грае кровь. Но мое дѣло еще не довершене, ѣй не достае руху, на то я еще жду».

Слѣдуючого дня сказала Мариця статуу вынести, а сама стала мѣсто неи на пьедесталѣ. Мануелъ не залишивъ и теперь въ звычайный часъ своеи улюбленои роботы.

Пôднявши ино долото и молотъ, щобы нимъ дôткнутись волнуючои ся груди своеи милои, перестрашена Мариця схватила его за руку.

«Боже! она рушае ся!» — крикнувъ вдохновеный артистъ, «мое дѣло довершене, она жива!»

Мариця взôйшла зъ пьедесталя.

«Боже, що за щастье! Она ходитъ!» озвавъ ся Мануелъ знову немогучи поняти стôлько щастя и радости.

…ива статуа не могла повздержатись, щобы не …утись зъ любови ко своему милому.

Радостно закричавъ Мануелъ: «Она мене познала — еи усмѣхъ доводъ тому, той усмѣхъ — о хто его не понявъ!»

Съ одушевленымъ усмѣхомъ на устахъ, закликала она тихо, тихесенько «Мануелъ!»

«Она говоритъ.» закричавъ Мануелъ несвѣдомый уже самъ себе, «она вымовила мое имя. . . . она мене любитъ!»

Тихимъ ходомъ мовь вышше существо зближала ся палаюча ôтъ любови, радости и щастя статуа до зъумасшедшого, котрый ôтъ неи зо страху въ найдальшій кутъ уступавъ. Страхъ опанувавшій нимъ, ôтнявъ ему всѣ силы; майстеръ поваливъ ся передъ мнимымъ своимъ дѣломъ на колѣна. Зимный пôтъ покрывавъ ему чоло, страшно перевертались его очи, руки вытягненѣ якобы до обороны, а черты лиця его були вѣрнымъ ôтпечаткомъ страшного душевного непокою. Наклонивши кучеряву головку къ нему, статуа уцѣловала горячо его чоло. Поломѣнь поцѣлюя вскрѣпила знова его силы и дрожачимъ ôтъ радости и страху голосомъ воскликнувъ Мануелъ: »Марицо! Марицо!« — Безъ силы, щобы устояти всѣмъ быстротечнымъ чувствамъ, обнявъ ôнъ свôй скарбъ такъ крѣпко, такъ сильно, якбы боявъ ся, щобы ему не улетѣвъ; на конець поваливъ ся бѣдный зôмлѣлый на землю.

Ся сцена встрясла его силы черезмѣрно и привела его ослаблене здоровье въ велику опасность. На другій день однако пробудивъ ся Мануелъ, правда ослабленый еще, но цѣлкомъ здоровъ, розмовлявъ спокôйно и розумно. Отця своего пôзнавъ заразъ и повитавъ его сердечно. Пôзнавъ ôнъ также и свою Марицю и пригорнувъ еи ко своему такъ тяжко испытаному серцю.

И щожь сказати еще тобѣ, мила читателько? —

Мариця и Мануелъ пôбрались и жили разомъ щастливо, но коротко; бо ничимъ неумолима смерть забрала Марицю уже за скôлька рокôвъ. Съ Марицею похоронили для Мануела всю красоту и прiятнôсть сего свѣта. Ôнъ постригъ ся въ монахи и въ монастыри Св. Жюста оплакувавъ свою долю. Статуу «дѣвиця со збанкомъ» перевезено тоже въ монастырь и дозволено бѣдному монахови щодня упасти на колѣна и молитись передъ нею, котра ему припоминала такъ гôрку, а разомъ и такъ солодку минувшôсть. —

(Зъ нѣмецкого Р. О. Валдбурга, гесte Ал. Поповича переложивъ Омелянъ Олексôвъ.

НОВѢ КНИЖКИ.

Изданій общ. им. М. Качковского появила ся уже 105. и 106. книжочка. Перша мѣститъ въ собѣ: Якъ и кого выбрала Русь до думы державнои дня 2. Червня 1885. г. Написавъ Богданъ А. Дѣдицкій. Кромѣ дуже интересныхъ стат. датъ, котрѣ ясно доказуютъ, якъ черезъ просвѣту очивидячки взростае сила руского народа, найдутъ нашѣ малѣ и великѣ политики буковинскѣ много поучаючого въ дѣлѣ выборôвъ.-Втора книжочка призначена для забавы мѣститъ въ собѣ двѣ повѣстки: «Чудесна сила» и «Въ навечерiе нового года.» —

«Библiотеки для молодежи» выйшла уже 8. книжочка и мѣститъ въ собѣ: «Добра рецепта» (стихъ Данила Мдаки), «Червачокъ» (образокъ изъ природы А. Н. Щ.), «До школы!» (Стихъ Ю. Федьковича), »Казочка про воробчика, що колысати ся хотѣвъ», «Паукъ та мухи.» — Цѣна ***10 кр.***; 12 книжочокъ съ пересылкою 1 зол. Звертаемо поновно увагу п. т. родичѣвъ, учителѣвъ и другôвъ молодежи на сѣ такъ в. ц. к. властями якъ и часописами всѣхъ сторонництвъ препорученѣ отличнѣ книжочки, котрѣ якъ рѣдко якѣ иншѣ заохотять дѣтей до читаня, до науки. — Не жалуйте мизерного гроша на такъ корисну и важну рѣчь!

«Альманаха» общества рускихъ академикôвъ «Союзъ» выпечатана уже цѣла часть поетична (4 аркушѣ). Дальша робота иде скоро, такъ що за мѣсяць готове буде цѣле 15 печ. аркушѣвъ обнимаюче дѣло, до котрого часу принимаемо и мы предплату 1 зол. 20 кр. ôтъ примѣрника.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичь. Зъ печатнѣ Г. Чоппа.